

2023-06-01
U2021/00472 (delvis)
U2023/01870

Utbildningsdepartementet

Statens skolverk
Box 4002
171 04 Solna

Ändring av uppdraget om ett nationellt professionsprogram

Regeringens beslut

Regeringen ändrar uppdraget till Statens skolverk om ett nationellt professionsprogram (U2022/02319) på följande sätt.

I uppdraget att ta fram innehåll i en nationell struktur för kompetensutveckling för rektorers, lärares och förskollärares professionella utveckling ska Skolverket

- föreslå hur 3 kap. förordningen (2011:183) om befattningsutbildning och fortbildning för rektorer och annan personal med motsvarande ledningsfunktion i skola, förskola och fritidshem samt uppdraget till Skolverket om att svara för fortbildning av rektorer (U2011/1195) bör ändras och anpassas så att fortbildningen över tid kan ingå i en magister- eller masterexamen i skolledarskap, och
- föreslå hur insatser inom den nationella strukturen för kompetensutveckling bör kvalitetssäkras och i detta arbete bl.a. beakta befintliga former för kvalitetssäkring av utbildning både nationellt och internationellt så att kvalitetssäkring sker på ett resurseffektivt sätt.

I uppdraget att föreslå ett system för registrering av genomförd kompetensutveckling inom den nationella strukturen för kompetensutveckling ska Skolverket beakta befintliga former för registrering av utbildning inom universitet och högskolor och inom yrkeshögskolan samt beakta arbetet i utredningen Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (U 2021:03) så att registrering sker på ett resurseffektivt sätt.

Uppdragstiden förlängs. Uppdraget ska i stället redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 30 april 2024.

Ärendet

Regeringen gav den 9 juni 2022 Skolverket ett uppdrag om ett nationellt professionsprogram (U2022/02319). Enligt beslutet ska Skolverket i arbetet med uppdraget utgå ifrån vad som föreslås i departementspromemorian Professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare (U2021/03373), nedan benämnd promemorian.

Uppdraget innebär bl.a. att Skolverket ska ta fram innehåll i en nationell struktur för kompetensutveckling för rektorer, lärares och förskollärares professionella utveckling (se avsnitt 6.2 och 6.3 i promemorian) samt föreslå ett system för registrering av genomförd kompetensutveckling inom den nationella strukturen för kompetensutveckling inom givna ekonomiska ramar och beskriva konsekvenserna av ett sådant system (se avsnitt 6.5 i promemorian).

Av promemorian framgår att kompetensutvecklingsutbudet inom den nationella strukturen för kompetensutveckling ska byggas upp över tid och kan bestå av redan befintliga insatser som bör utvecklas samt nya insatser. Utbudet behöver även kontinuerligt utvärderas och revideras för att möta de förändringar som sker i t.ex. föreskrifter inom utbildningsområdet, samhället och skolforskningen över tid.

Fortbildning för rektorer

Av promemorian framgår att rektorer efter genomgången befattningsutbildning ska ha möjlighet till ett utbud av fortsatt kompetensutveckling och att en sådan bl.a. kan utgöras av fortbildning genom poänggivande kurser på universitet och högskolor. Den nationella strukturen för kompetensutveckling för rektorer bör innehålla ett fördjupande kursutbud som med tiden kan leda till en examen i skolledarskap på magister- eller masternivå.

Skolverket har sedan 2011 i uppdrag att svara för fortbildning för rektorer (U2011/1195). Denna fortbildning regleras även i 3 kap. förordningen om befattningsutbildning för rektorer och annan personal med motsvarande ledningsfunktion i skola, förskola och fritidshem. Denna samlade insats benämns nedan Fortbildning för rektorer. Av uppdraget att svara för fortbildning för rektorer framgår att Skolverket genom överenskommelser, med i första hand de lärosäten som anordnar befattningsutbildningen, ska uppdra åt lärosätena att även anordna fortbildning inriktad mot pedagogiskt ledarskap.

Den 20 januari 2021 inkom Skolverket med en hemställan (U2021/00472) om att bl.a. bestämmelserna i 3 kap. förordningen om befattningsutbildning och fortbildning för rektorer och annan personal med motsvarande ledningsfunktion i skola, förskola och fritidshem samt uppdraget att svara för fortbildning för rektorer (U2011/1195) ändras i syfte att möjliggöra fler inriktningar, specialiseringar och kurser på högskolenivå inom fortbildningen för rektorer.

Skälen för regeringens beslut

Innehåll i nationell struktur för kompetensutveckling vad gäller fortbildning i skolledarskap för rektorer som kan leda till en magister- eller masterexamen

Skolverkets hemställan om en ändring av Fortbildning för rektorer inkom innan myndigheten fick uppdraget om ett nationellt professionsprogram där myndigheten med grund i promemorian bl.a. ska ta fram innehåll i en nationell struktur för kompetensutveckling.

Andelen rektorer med en magister- eller masterexamen i skolledarskap är lågt i skolväsendet. Av promemorian framgår att den nationella strukturen för kompetensutveckling inom ramen för det nationella professionsprogrammet bl.a. bör innehålla ett fördjupande kursutbud för rektorer som över tid kan ingå i en magister- eller masterexamen i skolledarskap. Innehållet i Fortbildning för rektorer bör ses över och utvecklas så att kursutbudet överensstämmer med promemorians intentioner. En sådan översyn bör ske med stöd av Rådet för professioner i skolväsendet och i nära samverkan med berörda universitet och högskolor för att säkerställa att ett nytt förslag på innehållet i Fortbildning för rektorer kan omfatta ett fördjupande kursutbud som över tid kan ingå i en magister- eller masterexamen i skolledarskap. Fortbildning för rektorer bör därmed kunna ingå som en av flera insatser i en nationell struktur för kompetensutveckling inom det nationella professionsprogrammet för rektorer, lärare och förskollärare.

Skolverket bör därför föreslå hur 3 kap. förordningen om befattningsutbildning och fortbildning för rektorer och annan personal med motsvarande ledningsfunktion i skola, förskola och fritidshem samt innehållet i uppdraget att svara för fortbildning av rektorer (U2011/1195) bör ändras och anpassas så att fortbildningen över tid kan ingå i en magister- eller masterexamen i skolledarskap.

Uppdraget att ta fram innehåll i en nationell struktur för kompetensutveckling ska förtydligas

Som en del av uppdraget om ett nationellt professionsprogram anges att Skolverket ska ta fram innehåll i en nationell struktur för kompetensutveckling för rektorers, lärares och förskollärares professionella utveckling. Av uppdraget framgår inte att Skolverket ska redovisa hur föreslagna insatser ska kvalitetssäkras. För att säkerställa insatsernas kvalitet och underlätta det fortsatta arbetet med ständiga förbättringar av insatserna ska myndigheten föreslå hur insatser inom den nationella strukturen för kompetensutveckling bör kvalitetssäkras och i detta arbete bl.a. beakta befintliga former för kvalitetssäkring av utbildning både nationellt och internationellt så att kvalitetssäkring sker på ett resurseffektivt sätt.

Uppdraget att ta fram ett system för registrering av genomförd kompetensutveckling ska förtydligas

Som en del av uppdraget om ett nationellt professionsprogram anges att Skolverket ska föreslå ett system för registrering av genomförd kompetensutveckling inom den nationella strukturen för kompetensutveckling. Det är viktigt att systemet för registrering av genomförd kompetensutveckling är resurseffektivt och myndigheten bör därför i arbetet bl.a. beakta befintliga former för registrering av genomförd utbildning inom universitet och högskolor både nationellt och internationellt.

Regeringen beslutade den 20 oktober 2021 kommittédirektiv Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (dir. 2021:88). Enligt direktiven ska en särskild utredare bl.a. lämna förslag på hur ett gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan kan utformas och föreslå hur ett förstärkt system för studiedokumentation för yrkeshögskolan och konst- och kulturutbildningar bör utformas och införas. Uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2023. I Skolverkets arbete med att föreslå ett system för registrering av genomförd kompetensutveckling inom den nationella strukturen för kompetensutveckling bör utredarens förslag beaktas i lämpliga delar.

Uppdragstiden förlängs

Skolverket ska enligt nuvarande uppdrag inkomma med redovisning senast den 1 oktober 2023. I uppdraget hänvisas till Rådet för professioner i skolväsendet som regleras i myndighetens instruktion och som har till uppgift att bistå myndigheten i arbetet med en nationell struktur för

kompetensutveckling och att utreda frågor om ett meriteringssystem för legitimerade lärare och legitimerade förskollärare.

Den 9 februari 2023 beslutade regeringen om att förordna de första 19 ledamöterna i Rådet för professioner i skolväsendet. Den 27 april 2023 förordnades ytterligare två ledamöter i rådet. Rådets delaktighet i arbetet är viktigt varför uppdragstiden bör förlängas till den 30 april 2024.

På regeringens vägnar

Lotta Edholm

Anders Edin